

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 337/2022-7

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], bez právneho zastúpenia, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 6 T 12/2017 a jeho rozsudku zo 4. septembra 2018 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 12. februára 2021 domáha vyslovenia porušenia „článku 25 Európskeho dohovoru o odovzdávaní miestneho (správne má byť trestného, pozn.) konania“ postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) a jeho rozsudkom označeným v záhlaví tohto uznesenia.
2. Z ústavnej sťažnosti a zo zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd namietaným rozsudkom uznal sťažovateľa za vinného zo zločinu lúpeže spáchanej formou spolupáchateľstva, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní jedenástich rokov. Rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť 16. mája 2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 5 To 151/2018-324 zo 16. mája 2019 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu“).
3. Sťažovateľ k ústavnej sťažnosti priložil namietaný rozsudok okresného súdu a okrem iného aj uznesenie krajského súdu, ktorým bolo podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie sťažovateľa proti predmetnému rozsudku okresného súdu zamietnuté (II. výrok, pozn.).
4. Sťažovateľ k ústavnej sťažnosti nepriložil splnomocnenie na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom udelené zvolenému advokátovi ani ústavný súd nepožiadaval o ustanovenie právneho zástupcu.

5. Z podania ďalšej ústavnej sťažnosti vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1027/2022 je zrejmé, že sťažovateľ sa proti uzneseniu krajského súdu bránil podaním dovolania, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 1 Tdo 45/2020 zo 16. marca 2022 tak, že ho ako nedôvodné odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Proti postupu okresného súdu v označenej trestnej veci a proti napadnutému rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje, že bol neobjektívne a nespravodlivo odsúdený za skutok spáchaný v Českej republike orgánmi Slovenskej republiky k neprimerane vysokému trestu a v tejto súvislosti uvádza, že *„na Slovensku ako dožiadanom štáte nesmie byť uložený prísnejší trest než ten, ktorý ustanovuje právny poriadok Českej republiky, ktorý je štátom dožadujúcim“*. Ďalej rozporuje, že okresný súd prihliadol pri ukladaní trestu na jeho predošlé odsúdenia ako príťažujúcu okolnosť, a poukazuje na tú skutočnosť, že hlavné pojednávane sa konalo v jeho neprítomnosti, čím boli *„porušené zákony ústavy SR“*. V závere ústavnej sťažnosti požiadal, aby ústavný súd *„rozhodol o mojej sťažnosti“*.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie bližšie neurčených práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom okresného súdu, ako aj postupom okresného súdu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, v namietanom trestnom konaní.

8. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je úlohou ústavného súdu posúdiť, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Z čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyplýva, že právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o ústavných sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, je založená na princípe subsidiarity, t. j. ústavný súd má právomoc konať, ak o ochrane týchto práv a slobôd už nemôže rozhodovať iný súd. Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu (II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04).

10. Zmysel a účel princípu subsidiarity treba vidieť v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú (IV. ÚS 133/09, I. ÚS 341/09). Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, na ktorom

je založená právomoc ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (III. ÚS 149/04). Inými slovami, ústavná sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je nástrojom ochrany základných práv nastupujúcich po vyčerpaní všetkých dostupných prostriedkov ochrany práv uplatniteľných v súlade so zákonom v systéme orgánov verejnej moci (IV. ÚS 62/08, I. ÚS 279/09).

11. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

12. Ústavný súd po dôkladnom oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou konštatuje, že nejde o návrh, na prerokovanie ktorého má ústavný súd právomoc. Trestný poriadok zakotvujúci inštitút odvolania (§ 306 a nasl.) proti rozsudku poskytuje priestor na uplatnenie námietok týkajúcich sa pochybení konajúceho prvostupňového všeobecného súdu potenciálne predstavujúcich zásahu do základných práv a slobôd. Rozhodovanie o tomto opravnom prostriedku patrí vždy druhostupňovému súdu.

13. Sťažovateľ mal v zmysle príslušných ustanovení Trestného poriadku právo domáhať sa ochrany svojich práv, k porušeniu ktorých malo dôjsť napadnutým rozsudkom okresného súdu, podaním odvolania. Ochrana jeho právam bol teda oprávnený a zároveň povinný poskytnúť druhostupňový súd. Je potrebné tiež dodať, že sťažovateľ túto možnosť aj využil, a preto, uplatňujúc princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať napadnutý rozsudok okresného súdu, pretože ten preskúmal krajský súd, ktorý v rámci odvolacieho konania rozhodol uznesením č. k. 5 To 151/2018-324 zo 16. mája 2019 aj o odvolaní sťažovateľa.

14. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu ústavnej sťažnosti, ktorou je nedostatok právomoci ústavného súdu. Vzhľadom na to ústavný súd rozhodol o odmietnutí ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

15. Nad rámec uvedeného ústavný súd poukazuje na § 124 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

16. Nedodržanie uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 124 zákona o ústavnom súde neumožňuje (napr. m. m. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03, II. ÚS 2/2015).

17. Z obsahu ústavnej sťažnosti a zo zistení ústavného súdu spoľahlivo vyplýva, že trestné konanie vo veci sťažovateľa bolo právoplatne skončené 16. mája 2019. Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola

ústavnému súdu doručená 12. februára 2021. Z uvedeného je bezpochyby možné uzavrieť, že ochrany svojich práv sa sťažovateľ domáha celkom zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty stanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde.

18. Všeobecné náležitosti návrhu musí spĺňať každý návrh, a to tak náležitosti týkajúce sa formy návrhu, ako aj jeho obsahu (III. ÚS 349/2015). Zákon o ústavnom súde v ustanoveniach upravujúcich osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti ako návrhu na začatie konania (§ 123 ods. 1) stanovuje, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, vyslovenia porušenia ktorých sa domáha, nielen uvedením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu, akým konkrétnym postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci, a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy. Nedostatok právne relevantného odôvodnenia sťažnosti má vo vzťahu k namietaným porušeniam toho-ktorého základného práva alebo slobody významné procesné dôsledky, pretože ústavný súd nie je skutkovým súdom ani ďalšou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva, takže bez splnenia uvedenej podmienky ústavný súd o návrhoch sťažovateľa uvedených v petite ani nemôže rozhodovať (napr. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, IV. ÚS 279/07, III. ÚS 206/2010, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 131/2012, III. ÚS 26/2016 a iné).

19. Preskúmaním obsahu ústavnej sťažnosti zároveň ústavný súd zistil, že nespĺňa zákonom ustanovené náležitosti, pretože nie je dostatočne určitá, nie je z nej možné určiť, porušenie akých základných práv a slobôd sťažovateľ namieta, akého rozhodnutia sa domáha (absentuje petit ústavnej sťažnosti v zmysle § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde), ani aké dôkazy navrhuje. Prejednávaná ústavná sťažnosť neobsahuje žiadne relevantné odôvodnenie, t. j. ústavnoprávne relevantnú argumentáciu, ktorá by poskytla základ pre kvalifikovaný návrh, ktorý by bol spôsobilý iniciovať konanie o ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom. Práve na ten účel musí byť sťažovateľ pred ústavným súdom povinne právne zastúpený advokátom, aby jeho návrh na začatie konania tieto náležitosti splnil.

20. Uvedené nedostatky v súhrne zakladajú aj dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu, že nemá náležitosti ustanovené zákonom.

21. Vzhľadom na absenciu právneho zastúpenia sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom (požiadavka plynúca z § 34 zákona o ústavnom súde) a chýbajúcu žiadosť o ustanovenie advokáta ústavným súdom (a o to viac preukázanie opodstatnenia prípadnej žiadosti) je možné ústavnú sťažnosť odmietnuť aj podľa § 56 ods. 2 písm. b) zákona o ústavnom súde z dôvodu, že bola podaná navrhovateľom bez zastúpenia. Napriek uvedenému nedostatku ústavný súd nepristúpil k výzve na jeho odstránenie (§ 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde), pretože ani po jeho odstránení by ústavný súd nemohol prijať iný záver ako ten, ktorý je uvedený vo výroku tohto rozhodnutia.

22. Na záver ústavný súd dodáva, že ak mal sťažovateľ v úmysle namietat' aj uznesenie krajského súdu, aj v tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť procesnú prekážku týkajúcu sa nedostatku právomoci ústavného súdu z dôvodu, že sťažovateľ podal proti predmetnému rozhodnutiu dovolanie, o ktorom mal právomoc rozhodnúť najvyšší súd.

23. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd konštatuje, že ústavná sťažnosť sťažovateľa smerujúca proti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 T 12/2017 a jeho rozsudku zo 4. septembra 2018 nespĺňa zákonom ustanovené náležitosti, je podaná bez zastúpenia a celkom

zjavne oneskorene. Vzhľadom na to ústavný súd mohol ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietnuť aj podľa § 56 ods. 2 písm. b), c) a f) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 9. júna 2022

Miloš Maďar
predseda senátu